

La torre i la ciutat

Al conte «L'escut de la ciutat», Franz Kafka parla de la torre de Babel. «L'essencial de tota aquesta empresa –diu– és el pensament de construir una torre que abasti fins al cel. Al costat d'aquest pensament tota la resta és secundària». Però aquesta crua expressió de la voluntat de poder va posar fi a la construcció de la torre. La submissió de tothom a un projecte únic i permanent és la fantasia de tot poder (de la seva forma extrema en diem totalitarisme), però és contrària a la multiplicitat de projectes distints que constitueix una ciutat, que és pluralitat i no pas unitat. «Mentre hi haurà homes, hi haurà també aquest fort desig d'acabar la torre fins al final». D'altres, amb altres mitjans, ho faran més eficaçment: «Per què, doncs, escarrassar-nos avui fins al límit de les nostres forces?». «Uns tals pensaments paralitzaven les forces, i, més que no pas de la construcció de la torre, d'allò que hom es preocupava era de la construcció de la ciutat per als obrers.» I van començar els conflictes: cada nacionalitat volia el millor barri, en unes baralles sense fi. En temps de treva embellien la ciutat: noves enveges, noves baralles. I quan es va reconèixer la ximpleria d'una torre que arribés al cel, «tothom estava ja massa entrelligat els uns amb els altres per abandonar la ciutat».

La torre de Babel no era una ciutat perquè no admetia el conflicte, la pluralitat. I «a la primeria de la construcció [...] tot estava en un ordre mitjanament passador». Sobre la impossibilitat de la torre va néixer la ciutat, de la mateixa manera que les lleis dissociatives del *logos* trenquen la rigidesa de l'ordre orgànic per fer possible la filosofia i la política. Pensar i assumir el propi destí. Tot mite originari de l'urbà deriva en la fantasia de la destrucció: «Tot el que ha sorgit en aquesta ciutat quant a llegendes i cançons és ple de delit envers un dia profètic en el qual un puny gegantí esclafarà la ciutat de cinc cops seguits» El poder sempre somia destruir la ciutat, perquè és el lloc del desordre i de la diversitat. La destrueix o la romp. La Praga rompuda pel poder, els indrets on el poder ha aconseguit anorrear la ciutat i convertir-la en lloc –castell, oficina, colònia penitenciària– són els llocs de Kafka. Perquè Kafka hi ha trobat l'absurd d'aquest ésser que vol bastir torres que arribin al cel i destrueix les ciutats on es refugia per fugir del malson de la unitat. La ciutat de K. com a al·legoria de la desolació espiritual.